

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvántartások és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, lemeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre K 10—
Fél évre 5—
Negyed évre 2-50
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyitlított példányra 50 fillér.

Felolvasó szerkesztő:
ZRÍNYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lejtulajdonos:
STRAUSZ SÁNDOR.

Halottak napján.

Ne resteljetez sírni. A könyv balszám a fájdalomra. A könyv, mely szemetekben csillog, a lélekből fakad. Sírni csak a lélekkel bíró ember tud.

Síratok! Síratok, hogy enyhet lejtetez bánatokra. Hogy beheggedjen a gyászűltötte seb és megnyugodjatok a változatlanságtalanba.

A fájdalom szentélyébe, az örök béke honába, kik ma záródokoltok: ne felejtétez, hogy azon a békeséges, nyugodalmas birodalmon is az az Ur, aki véghetetlen könyörületességgel örködik eleveenekre és holtakra.

Bonépesedett a holtak országa. Csak most tudjuk zokogva megbecsülni, mit vitétez magukkal a néma földbe azok, kik szívétez melegevel csüngtünk. Csak egytel nem vesztettünk: azt, amit ura adtunk nekik, amikor elköltöztek — érzelmeink gazdagságát, mely nem hogy megapadt, hanem hatalmasan gyarapodott. S nemcsak a szerelét öregbítette érzelmeink bőségét, fokozta azt az a lélekemelő tudat, hogy akiket elragadtott tőlünk a Halál — hősök ök, kik édesmindnyájunkért adták oda idő előtt életüket.

Az embernek itt e földön nincs becsebebb kincse az életénél.

De miből áll ez a legdrágább kincs?

Soha ne feledd, óh ember, hogy életed minden napja együttvétez sem tesz többet egy napnál.

Balatoni kirándulás.

Írta: Kormány Andre.

Májusvégi édes, akácillatos délutánon, egyik balatoni fürdő villájában kipirult arccal, lázas izgalmommal forgóidódnak a kislányok. Kirándulással összekötött ismerkedési est lesz. Holdvilágos estén fognak barangolni a Balaton partján. Megnézik az akaratlai sziklákat, a barlangot a híres, nevezetes Rákóczi-fát. A kis bakfikek nézegetik ruháikat, a szalagokat. Próbálják, hogy melyik frizura, melyik ruhában a legcsinosabbak?

Mintha nem lennének, akár darócban is bájosak. Fiatalságuk, a rózsás úde leányarc — mindenben és minden formában szép.

A rokkant üdülő katonák is igyekeznek minél strammabban megjelenni.

A fürdő legszebb szállodájában van a gyülekező. — 6 órára van kitűzte az indulás ideje. Egy jókedélyű, a vidéket jól ismerő főhadnagy veszi át a kalauzolási és vezetési szerepét.

A bemutatkozások zavarában tán senki sem veszi észre, hogy egy fiatal feketeruhás asszonyka egészen elfehéredik, megtántorodik, amint Bertóty főhadnagy bemutatkozik, s hogy a főhadnagy remegő kézzel emeli szájához a kicsi fehér kezét.

Régi ismeretség. Eltemetettnek hitt regénynek kell itt újra feltámadnia. Néhány banalitást mondanak el egymásnak — nem is tudnának most hirtelen semmit sem elmondani a hosszú 6 év után, mely utolsó találkozásuk óta eltelt s mely idő alatt semmi hírt sem hallottak egymásról. A

Szép, mint a hasadó hajnal, ifjúságod korszáka, mikor lelkedet az élet öröme édes mámorral tölti be. A természet pedig, mint a csábító kedves, szüntelen ezt sutlogja szívednek: Élvezz!

De az idő nem vár és nem kérd. A Nap egyre feljebb emelkedik és éveid száma folyvást növekszik. A forró dél izzasztó melegein nehéz verejtékek szivárognak fel homlokod barázdáiból; mert a férfikor gondoljai és fáradalmi beköszöntöttek. És a kötelesség azt parancsolja, hogy munkálkodjál.

Eljő az est is, kedves ugyan, de mindinkább elhomályosodó, hűvös szürkületével. A gyenge és kedvetlen aggkornak azt mondja a Sors: Légy türelmes. Eljő az éjszaka is, mely pihenést készít a sírnak hideg ágyán. S amikor álomra hajlod fejedet a föld ülében, megszólal a vallás égi angyala koporsó felett, hogy: Remélj!

Mert az éjszaka után ismét nappal következik: a nagy, a soha le nem alkonyodó Nap, mely tündöklőbben világít annak, ki szent ideálokért hullatta vérétez.

Hősök, akik ott nyugosztok a rideghideg földben, ha Reátok gondolunk, a mélyeséges fájdalom érzetét büszkeség nemesíti. S mialatt künn a harcmezőn a gyűlölség ördögétől elkábított ellenség dühe ül irtózatlos orgiákat, kérdezzük: vajjon Istenünk, a szerelét Istene, aki az érzékellen csillagokat a delej csodás erejével tartja össze: Istenünk, ki az egész világon bolyongó lényeket az egymás iránti barátság és szerelét érzelmével ajándékozta meg, sőt ezt az egytelértést a természet törvényévé tette, —

ez az Istenünk teheli-e, hogy Ti a síron túl barátság és szerelét nélkül legyetek?

Síratunk Benneteket! De belenyugodva a Mindenható akarátába, bizom ígérétében, mely a temelők kapuit ékesíti:

Feltámadunk!

Értesítés a „Közérdekeltség“ tagjai részére.

1. Folyó hó 30-án és 31-én, vagyis a jövő hétfőn és kedden délután 3—5 óráig, a jövő hónapban pedig a beosztásbeli napok délelőtti hivatalos órái alatt (9—12), válthatók ki mind a három takarékpénztárnál a korpa-utalványok.

2. Ezuttal két havi, vagyis az augusztus 15-ől október 15-ig va'ó korpajárándóság utaltatik ki, még pedig a tervezet szerint 2 hónapra fejenkint jutó 252 kg. helyett célszerűségéből kerekese: 250 kg.

3. A járándóság mennyiségét és az azért fizetendő összeget a következő tabella tünteti fel:

1 személy járándósága: 250 kg. — 64 K fiz.
2 „ „ „ 5. — „ 126 „ „
3 „ „ „ 7.50 — „ 188 „ „
4 „ „ „ 10. — „ 250 „ „
5 „ „ „ 12.50 — „ 314 „ „
6 „ „ „ 15. — „ 376 „ „
7 „ „ „ 17.50 — „ 438 „ „
8 „ „ „ 20. — „ 5. — „ „
9 „ „ „ 22.50 — „ 564 „ „
10 „ „ „ 25. — „ 626 „ „

és így tovább!

4. A megfelelő nagyságu és minőségű zacskók, illetve zsákok folyó hó 30 átol, va-

véletlen játéka a találkozás, mely mindkettőt kihozta sodrából.

A vezető főhadnagy éjjelre rendeli meg a vacsorát; majd elrendezi a sorokat s iskolás rendben indulnak. Az első párok a kislányok, utánuk az asszonyok, s legutoljára a rokkantak, ami bizony nem is látszik meg rajtuk s nem éjt csorbát kedélyükön.

Csak rövid ideig mennek így, aztán a vezető jól leszamarazza — másként sorakoznak. Két-két kislány közé állít be egy-egy kadét, zászlós, hadnagy s hamarosan kész a barátság. Az idősebbek — az asszonyok kísérőjűl szegődve szintén belemeglednek a beszélgetésbe — csak a kis feketeruhás Bognárnét nem sikerül egyiknek sem felvidítani.

Virágzó akácfákkal szegélyezett országu — gyepes felén mennek. Virág mindenütt — erős illat tölti be a levegőt. Mindenki szed magának akácvirágot s teli tődövel szívják be az illatos, friss balatoni levegőt. — A városból kiszabadult lányok egész boldogan ugrálnak, szaladgálnak — a mély utról felmászának az árokpartra s dobogó szívvel kiáltják — Innen végig látni a Balatont! Szinte elkábulva a sok természeti szépségtől megállnak egy-egy viráglobos fának támaszkodva s megérettel, gyönyörűséggel nézik a lassan hullámozó vizet. A víz közelben áttetsző, kék — meszebb mind sötétebb s a tulsó partokon egész sötétlen olvad egybe a hegyek szürke színével. A leáldozó Nap utolsó sugárkévéit tükrozi vissza a Balaton. Az uttól balra rózsaszín virágos balla-

cim földek — tarkavirágos legelők. Mindenfelé hatalmas, csodás tájképek; a legelőkn tehéncsordák s juhnyájak; egy-egy bokor aljában pásztoridillek.

Gyönyörködve haladnak a kirándulóok. Alig veszik észre, hogy már felhomály borítja a tájat s hogy mind közelebb érnek ahhoz a híres fához, melyről azt tartja a rege, hogy ehhez kötötte lovát Rákóczi Ferenc bujdosása közben — s melyről Eötvös Károly is megemlékezik egynémelyik elbeszélésében. Megacélozott léptekkel sietnek a bekerített öreg szilfához és a kislányok áhítattal, boldogan nézik, visszaemlékezve a stílisztikában tanultakra. — A kerítés fái, lécei tele vannak fíva nevekkel, évszámokkal. — Páran leülnek a kerítés melletti padokra, majd hegyen-völgyön átgázolva — sziklát kúszva jutnak egész közel a Balatonhoz.

Vadregényes vidék. Egy völgykalanban kicsi patakocska csergedez virágzó kőénybokrok között. A völgyön átvágya eljutnak egy magas sziklán lévő barlanghoz. Nem ismervén a barlang belsejét, be sem mernek menni, hanem ezt fenntartják a legközelebbi kirándulásig. Meredek sziklákon kell lefele ereszkedni; utóbb homokos — iszapos partot érnek; nemsokára szilárd talajt éreznek a lábaik alatt. Egy lépcső s a kavicsos parton a víz érinti a cipőket.

A vezető — tán most is katonáéknál képzeli magát — pihenőt vezényel. Kabátok, kendők a földre kerülnek. Sötét is van, a Hold még nem jelentkezett a láthatáron. Sokfelé voltak sűrű bokrok — nagyon szana-széjjel telepedtek úgy, hogy

gyis a jövő hétfőtől kezdődően adandók le a liasztes boltban (Deák Ferenc utca 7. sz.), ráírván azokra a tulajdonos nevét és családtagjainak létszámát.

5. A takarékpénztári utalvány ellenében november hó 2-ától, vagyis a jövő csütörtöktől kezdődően szolgáltatja ki a megbízott a korpát, még pedig délelőtt 9—12, délután 2—5 óráig.

6. Az első napokban csakis azok váltásák ki utalványukat és vitessék el korpájukat, akiknek arra elegendő szükségük van.

7. Utalványát minden tag legkésőbb november hó 30-ig tartozik kiváltani, azonban a korpát azon túl is bármikor is elvitheti.

8. Amely tagnak a korpára nincs szüksége, az az ő kiváltott utalványát magán uton bárkire is átruházhatja.

9. A korpa-utalvány csakis a tagaigazolvány bemutatása ellenében adatik ki, amikor is a fizetendő összeget mindenki eleve megolvastott pénzben — tehát váltás szükségére nélkül — tartozik letenni.

Szeretettel adományokat kér a Hadsegélyező Hivatal!

Átvételi különítménye, IV. Váczi-utca 38. sz.

KÜLÖNFÉLÉK.

Vérrózsák, vérvirágok...

*Engedjétek meg, hogy én is hazatérjek
A harc mezéről, a csatákból.
Dicsőségről had' meséljek,
A Halálról had' regéljek,
Kösek bokréttákat, dalkoszorút fonjak
A vérvirágokból, a rózsákból...*

*Láttátok a hegyek havas koronáját
Ha ködköpenybe van burkolva?
Ha dermesztőn hideg a tél,
Sírva-ríva sikolt a szél,
Zúgó hóvilágban, bárszoros pihék közt
Virít a vérvirág, a vérrózsza...*

*Jártatok a sziklák kopár tömegében
Ha perzselőn tűz a Nap sugára?
Hol a búza soh'sem zizeg,
Kövek alján kigyó sziszeg,
S skorpiók hónapban, a mohos sziklákon
Nyílik a vérvirág, a vérrózsza...*

*Álltatok-e harcban bősziú ellenséggel
Siet-e köröttek a golyója?
Ha sóhaj szállt, végső hörgés,
Hangzott a vad ágyúdörgés
S a csata zajában csendes holtak szívén
Virul a vérvirág, a vérrózsza...*

*Engedjétek meg, hogy én is hazatérjek
A haromezéről, a csatákból.
Dicsőségről had' meséljek,
A Halálról had' regéljek,
Kösek bokréttákat, dalkoszorút fonjak
A vérvirágokból, a rózsákból...*

Ransiano, 916. V. 14. Fenyves Dániel.

— **Hivatalvizsgálat.** Arvay Lajos vármegyei alispán folyó hó 25-én Csáktornyan tartózkodott, amikor a járási löszolgabírói hivatalban a szokásos vizsgálatot megtartotta. Alispán úr mindent rendben talált s a tapasztaltak felett megelégedettségét fejezte ki. Arvay Lajos alispán Csáktornyáról Alsólendvára utazott.

— **Hősi halál.** Ismét egy derék ifjút kell elpantanálnunk, aki alig hogy az iskola porát saruiról lerázta, máris bucsút mondott e földi életnek. Varga János, aki mint végzett harmadéves tanítónövendék besoroztatott, kiképzetése s első harctéri szenvedései után négy heti elköszítés után tanítóvizsgálatot tett és oklevelet szerzett Csáktornyan. Alig azonban, hogy ismét a frontra került, az első ütközetben halálos lövést kapott. S az eset annál tragikusabb, mert halálosan aközben sebesült meg, hogy meglőtt volt iskolatársát és bajtársát, Lettner Jánost, másik társával, Pintér Jánossal, volt tanítóképző int. növendékekkel, a tűzvonalból kivinni akarta. Lettner a köztűz helyre került s azóta a javulás útján van, szegény Varga János, a szelidlelkű ifjú, pedig öröklétre költözöködött. Társai az ütközet után kegyelettel elhantolták. Nyugodjék békében!

— **Előlejtetés.** Borsó Géza 19. honv. ezredbeli hadapródót zászlóssá léptették elő. Ez egyúttal jóleső cáfolat ama hírünkkel szemben, mely szerint Borsó Géza ez időszert Bukovinában harcol Dorna Watra és Capul között az oroszok ellen.

— **Református istentisztelet.** Kádár Lajos nagykanizsai ref. lelkész november hó 5-én, vasárnap délelőtt 10 órakor Csáktornyan, az áll. tanítóképző intézet emeleti zenetermében az úri szent vacsora kiosztásával egybekötött istentiszteletet tart, amelyre a református egyháztagok és a szíves érdeklődők ez úton is tisztelettel meghívotnak.

— **Nyilvános köszönet.** Az őszi nagyünnep alkalmával a Csáktornyai Izr. Nőegylet részére a következők adakoztak: dr. Gänger Jenő 50 korona; Heilig József 30 korona; Hirschmann Leó 25 korona; Wollák Rezső, Hirschmann Miksa, Mózes Bernát, Rosenberg Richárd 20—20 korona; N. ufeld Lajos, Va. vár: Lipót (Budapest), Bolgár B. nő, Csakathurner Ámin, Mayer Ármán, Rosenberg Rezső, Strasser Vilmos, Löwenstein Albert 10—10 korona, dr. Grünwald Illés, Seligmann Ödön, Schönfeld Sándor, Kelemen Béla, Taussig Oszkár, Meider Bernát 5—5 koronát; Heinrich Dávid 3 koronát; Hirschsohn Ernő, Schmed Henrik, Scheiber Mór, Pataki Gyula 2—2 koronát; Katz Lipót, Winter Sándor 1—1 koronát. Az egyesület nevében hálás köszönetét nyújtánlja Wollák Rezsőné elnök.

— **Bizottsági tagválasztások.** A vármegyei törvényhatósági bizottság kilépés folytán megüresedett tagsági helyének betöltésére nov. 7-ik napja tüzetelt ki. A törvényhatósági bizottság választási elnökökül a következőket választotta meg: A csáktornyai választókerületbe: Tóth István, Pethő Jenő (h. e.); Drávavásárhelyre: dr. Wolf Béla, Marinovics Ferenc (h. e.); Bottornyára: Zakál Henrik, Ehrenreich Nándor (h. e.); Perlakra: Verli Ernő, Zala József (h. e.); Muraszardahelyre: Wollák Rezső, Czinek István (h. e.); Muravidre: Golub János, dr. Braun Nándor (h. e.); Stridóvárra: dr. Hajós Ferenc, Belec Ede (h. e.); Hodosánba: Zakál Lajos, Kovács János (h. e.); Kotorba: Hajdu Lajos, Szilády Flórián (h. e.); Alsódomboruba: Hirschler Elek, Mihócz János (h. e.).

— **Az erdélyi menekültek segélyezése.** Az erdélyi menekültek segélyezésére Drávavásárhelyen, Marinovics Ferenc közs. jegyző

az anyák jónak látták elhagyni helyüket s oda ülni, ahol lánykáik pihentek egy-egy kadét köpenyén.

A szép kis Bognárné már vágyott — vagy a magánra — vagy Bertóty társaságára — maga sem volt tisztában vele — csakhogy a többiekől nagyon távol eső helyet választott magának.

A Hold előbujt a sziklák mögül. Teljes pompájában ragyogott — csodás világlátást adva az egész vidéknek.

Ime a kirándulás újabb gyönyörűsége: a holdvilágos májusi est. A gyermekek ábrándoznak — ez az ifjuság erénye — s ki tudja nem-e ennek ebbe a bűnbe az asszonyok is. — Valószínűleg, mert a kis Bognárné halk sikolyt hallatott, amint megpillantotta Bertóty közeledő silhouettjét.

— Úgy megjedtem — szól suttogva.

— Örülök Edit, hogy a sors kettőnk közül mégis csak hozzám jobb, mert összehozott magával!

— Akar tőlem valamit?

— Megint így kezel — még most is büszke? Semmi változáson sem ment át a hat év alatt! Nem akarok dicsekedni, de tudom, ha elmondanám élményeimet — különösen az utóbbiakat, a harctérieket — elnézőbb lenne!

— Edit asszony ajka megvonaglott.

— Elnézni valóm nincs — békülünk ki, de mondja meg, miért csapott be?

— Mit ért becsapás alatt?

— Amit maga tett velem — félévig járt a házunkhoz, mindenki világegyetemnek hitte s egy-

szerre faképnél hagy, eltűnik egy szó, egy sor írás nélkül.

— Barátság volt, mondjuk szerelem, de házasságra nem gondolok még ma sem, akkor még kevésbé gondoltam erre. Belátom, hogy a magam-fajta bohémembernek nem való a családi élet.

— Ha szerelem volt, miért tűnt el egyszerre mint a kámför, miért nem jözanított ki magából?

— Hirtelen Párisba kellett mennem s onnan írtam párszor!

— Régi mese. A hazugságokhoz értenek maguk mind egy szálig.

— Sokan hazudtak már magának?

— Nem mondhattam. Maga jó mester volt — megtanított hitellennek lenni s többé senkinek sem hittem. S többé magának sem hiszek.

Bertóty főlényesen mosolygott.

— Most már beszéljen arról Edit, mi történt magával?

— Ami a legtöbb lánnyal történik — férjhez adtak, az uramat sohsem szerettem, de özszeszszoktunk — van egy kis fiam — az uram a harctéren van. Látja, ennyiből áll az én egész életem története. A férjhez menésem előtötti tudja — elcsavarta az én csacsi fejemet egy számár festő — azelőtt meg még csak vegetáltam.

Bertóty mosolygott.

— Most pedig folytassuk — a számár festő újra előkerült, ismét szerelmeseik leszünk.... Edit szavába vágott.

— Ha azt akarja, hogy többé szóba se álljak magával, csak beszéljen.

— Dehogyan akarom!

Másról beszélnek most már tehát. Sok minden szóba kerül s az idő gyorsan eltelt.

A kirándulók rövidebb uton indultak hazafelé. Bertótynak s Editnek ugyancsak ki kell lépniök, hogy elérjék a vidáman kacagó társaságot. Mindnyájan újabb kirándulás terveit szövögetik — kéjjel szívják be az akácillatos májuséji levegőt — alig veszik észre, a szállónál vannak.

A vacsora vidáman, zajosan folyik le. Bertóty elkíséri Editet lakására. Világos reggelig tart az ivással s füstöléssel fűszerezett tere-fere — Bertóty engedélyt kér a mindennapi látogatásra — Edit maliciózan mosolyogva megadja.

A bucsuzás után Edit asszony összerázkodik.

— Mit csinált velem megint ez az örült — s mert annyira biztos a dolgában, kijátszom. Viszsaadom a kölcsönt ennek a hazug fráternek. Gyűlölkömlöm szívem mélyéből.

Hamarosan csomagolni kezd, jó hogy a kofereket még nem rakta ki egészén. Lázás sietséggel történik minden. Öltözés, levélírás s a legközelebbi vonattal indul Edit holtfáraadtan, de örömtől sugárzó arccal.

Mosolyogva veti magát az ülésre s kicsi fával játszik, ki hasonlít Bertóty festőre, tehát mégis csak gondolt rá a nagy gyűlölet mellett is.

Bertóty délután négykor ébredt — illatos levelek az éjjeliszekrényen.

A dühöltő ajka harap.

— Ilyen bőszerűállás....

ívén a következő adományok folytak be: Filipics Lajos, Meider Mór, Marinovits Ferenc 20—20; Keleti Samu, Kovacsics Jánosné, Loparics György, Trajbar Antalné 10—10; Márczius János, Vreszk Vince 6—6; Glogovecz József, Králics Teréz, Kovacsics Mihályné, Rántes Menyhért, öz. Srágy Józsefné, Horváth Sarolta, Hreics Imre 5—5; Deutsch Adoll, Csakathurner Ignác, Novák Ferenc, Blázarics Ferenc, Poszávecz Tamás, Topolnyák Mária, Pusztákovic Tamás 4—4; öz. Szlovenscák Gézné 3; Kreszinger Erzsébet, Prelozsnayk Istvánné, Frász Tamás, Spiránecz János, Czollastein János, Spiránecz István, Kukolics Vince, Boj Rókus, Bránilovics Józsefné, Hreics Györgyné, Kneziacs István, Novák Ferenc, Blágarics János, Kneziacs István, Verbánecz Mária, Tomasics István, Spiczár Elek, Magdalenics Pál, Kovacsics Mihály, Vukovics Antal, Frlin Ignác, Pivár József, Márczius István, Csemerin István, Ivancsics György, Kreszinger György, Novák Mária, Krsznik Erzsébet, Márczius Györgyné, Trupkovic Józsefné, Kovacsics György, Krsznik András, Bácsinger Mátyás, Pintarics Mihályné, Trajbar Ferencné, Horváth Mihály, Logozsár Bálint, Ternovcsánecz Florián, Czimermán József, Márczius Ferenc, Márcsecz András, Márczius János, Spiczár Imre, Gáspárlin István, Versics Vince, Novák István, Florjanics Antal, Florjanics Mátyás 2—2; Magdalenics György, Matuka István, Prelozsnayk Ferenc, Áldics Ferenc, Novák Mária, Kosztely Mátyás, Bukovecz János, Krikovics Imre, Novák Imre, Spiczár István, Poszávecz György, Márczius Balázs, Pévecz György, Márczius Lőrinc, Márczius István 1—1 koronát; Klekár Lukács, Pintarics Antal 50—50; Féges János 60; Novák József, Koritar Mihály 40—40 fillért — összesen 291 K 40 fillért.

Tűz Csáktornyan. Hétfőre virradó éjjel, a határrendőrség által bérelt Neumann Mór viziszentgyörgyi kereskedő telkén épült zárt pajta kigyulladt s az a benne levő takarmánnyal s egyéb gazdasági eszközökkel együtt legett. A tüzet két, Drávavásárhelyről jövő asszony vette észre, kiknek figyelemztetésére a vasuti katonák fecskendőjükkel a tűz színhelyén csakhamar megjelentek s kétórai fáradságos munka után, az időközben megjelent csáktornyai önk. tűzoltók segítségével, véget velettek a tűzveszedelemnek. A megejtett tűzrendőri szemle a tűz támadásának okául rosszindulatu gyújtogatást állapított meg. A kár mintegy 3000 K, melynek egy része biztosítás révén meg fog térülni.

Köszönetnyilvánítás. A magyar vöröskereszt csáktornyai fiókjának segélyéből újból vásároltatott és az erdélyi menekültek közt Csáktornyan, Baliczán és Viziszentgyörgyön kiosztatott 62 pár uj cipő, 14 méter szövet és 2 nygkendő. A cikkek vásárlása és kiosztása körül kifejtett fáradszó munkáért Pethó Jenőné és Wollák Rezsőné úrnőknek hálás köszönetet mond az elnökség.

Állandó mozi. Az állandó mozi vásárnapi műsora: Turkesztán és lakói (term. felv.), Szappanbuborékok (művész dráma 4 felv.). A papucshős (vígját. 3 felv.). — Szerdai műsora: Festői tájak (term. felv.). Az árvácska (dráma 2 felv.), A Robberstoni legenda (Nick Fantom III. kalandja 4 felv.), A magán-detektiv (bohózat 1 felv.).

A menekültek köréből. Dr. Szana Sándor, udvari tanácsos, a budapesti orszá-

gos gyermekmenhely igazgató főorvosa, a belügyminiszter megbízásából meglátogatta a Csáktornyan elhelyezett erdélyi menekülteket. Megvizsgálta a lakásokat, kikérdezte a menekülteket a segélyezés és ellátás módja felül s a tapasztalatakról a legelőlegben nyilatkozott, Csáktornya közönségének áldozatkészségeért a legteljesebb elismerését nyilvánította. Saját szavai szerint az itt elhelyezett menekültek ellátása külföld még, mint a budapestieké. — Az alsólendvai Segítő Bizottság az erdélyi menekültek részére 2657 K-t gyűjtött össze, mely összegből a Mura-szerdahelyen elhelyezett menekülteket fogja ruházattal ellátni, s azonkívül a naponként szükséges tejmennyiséget részükre Alsólendváról beküldeni. E hó 24-én ki is szállt már dr. Brünner József, járási tb. főorvos és Teke Dénes ev. lelkészből álló bizottság, hogy a szükséges ruhadarabok számáról és minőségéről személyesen meggyőződjenek. E nemes tett újabb bizonyítéka a magyar nép hazafias áldozatkészségének. — Szivoncsik Antal, helybeli kereskedő az erdélyi menekültek részére újabban ismét 50 K-t adományozott. Mindezekért hálás köszönetet nyilvánítja a Menekülteket Segélyező Bizottság.

Tábori postai magáncsomagforgalom. A táborba magáncsomagokat ez idő szerint a 8, 9, 11, 19/II, 20, 20/V, 24, 34, 36, 37, 39, 49, 51, 54, 55, 66, 69, 76, 79, 80, 88, 95, 102, 110, 111, 113, 125, 128, 133, 137, 138, 140, 145, 146, 147, 148, 153, 167, 175, 176, 177, 178, 180, 181, 183, 184, 185, 188, 190, 203, 207, 215, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 226, 227, 229, 231, 237, 239, 250, 252, 253, 255, 258, 259, 260, 267, 273, 274, 276, 277, 278, 282, 283, 284, 286, 287, 288, 289, 291, 294, 295, 302, 307, 315, 316, 318, 319, 323, 324, 335, 336, 338, 340, 354, 364, 369, 372, 376, 377, 378, 385, 386, 389, 399, 400, 400/II, 400/III, 401, 403, 404, 405, 407, 444, 444/II, 444/III, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 517, 600, 601, 602, 605, 607, 608, 611, 612, 613, 630 számú Oroszországban, Szerbiában, Montenegróban és Albániában működő (helynév szerint megjelölt) hadtápostárhivatalok mint a hozzájuk utalt katonai parancsnokok, csapatok és intézetek) tábori postáknak lehet küldeni.

A háború. Az oláhok mértéke már megtelt. Erdélyből kiűztük őket, Dobrudzsában pedig teljes vereséget szenvedtek. A múlt héten Topraisar és Cobadinu támaszpontjaik elfoglalása után Makensen Constantiát, Medgradát, Rosovát és Csernavodát is elfoglalta. Ezzel utolsó védelmi vonaluk is összeomlott. Az oroszoknak és bolgároknak ezekben a harcokban rettenetes veszteségeik voltak. A Dobrudzsa északi részébe szorult oláhok és oroszok végzetes pusztulásnak nézhetnek elébe, mert a Dunán át menekülésük nincs. — Falkenhayn és Arz pedig ezalatt bajorjaival és a magyar honvédekkel Predeált szállta meg s csapatjaival már oláh földön halad előre Kimpolung felé. — Az oroszok a Narajowka folyónál is nagy vereségeket szenvedtek, miáltal Dorna Watránál elfoglalt állásuk rájuk nézve lehetetlenné vált. A többi harctéren nem történt jelentékenyebb esemény. Az egész világháborúnak gyújtópontja ez idő szerint a Balkán félsziget.

A gyűlékony áruk szállítása. A gyűlékony tartalmu áruminta küldemények is-

métellen tüzet okoztak, minek következtében nagyszámú tábori postai levelezés és áruminta küldemény megsemmisült. Ennek oka, hogy a közönség többszöri figyelmeztetés dacára, a tábori árumintákba könnyen gyúló és robbanó anyagokat (gyufát, benzint, spirituszt stb.) elhelyez. — A könnyen gyúló és robbanó anyagok a postai szállítástól, tehát a tábori postaforgalomból is ki vannak zárva és aki ilyent ad postára, az kihágást követ el, mely 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, ezenfelül pedig az okozott kárért is felelős.

Az aprópénz mizeriák. A kormány úgy igyekszik az aprópénz forgalmát ismét normálissá tenni, hogy egykoronás bankjegyet ad ki. Illetékes helyen kijelentették, hogy az egykoronás bankjegyek nyomtatás alatt vannak már s a vaspénzek szaporítása is küszöbön áll.

Távirdaügy. A kereskedelemügyi miniszteri rendelet szerint vasárnap és ünnepnap kivételével d. u. 4-től este 9 ig feladott sürgönyök után a rendes illetéken fölül 1 K pótdíj fizetendő. Este 9-től reggel 7-ig s vasár- és ünnepnapon bármikor csak sürgős táviratok adhatók fel, melyekért háromszoros távirati díj jár. Az állami és hírlapi táviratok a régi tarifa alá esnek.

A hadiadó tárgyalása. Az 1916-ra megalakult hadi jövedelemadó felszólamlási bizottság tárgyalásait Zalamegyére nézve Zalaegerszegen e hó 23-án kezdte meg. A bizottság elnöke Thassy Lajos nyug. főtiszt. A csáktornyai adóhivatali kerületi tisztelettel Kontudeszky Ferenc p. ü. titkár előadása mellett október 31-től, a perlakiét Mérő Géza p. ü. titkár előadása mellett november 30-án fogja tárgyalni a bizottság.

A sertések bejelentése. Miután a kormány magánháztartások céljaira csak négy sertés hizlalását engedte meg, mindenkinek, aki ennél több sertést hizlal háztartási felhasználására, feleslegét a sertésárvételei bizottságnak be kell jelentenie. Aki a bejelentést elmulasztja, kiteszi magát a kényszerkivárással járó kelemetlenségeknek. A bejelentéseket Zalavármegye területén a nyakánizsai Franz Lajos és fia részvénytársaságnál kell eszközölni.

!! Nagy megtakarítás !!
üzleteknek, gyáraknak malmoknak és gazdaságoknak.

A létező legjobb és legtartósabb

PAPIRSPÁRGÁT

Csomagolásra 2, 2½, 3 és 4 mm. vastagságban
kgként K 350, 100 kg. K 340—.

Postacsomagokhoz kgként K 420, 100 kg. K 400—.
Szőlőbőrtzéshez (2 és 2½ mm.) kgként K 350,
100 kg. K 340—.

Zafkaszinegnek 4 mm-esből vágva és kötegelve kg-
ként K 360, 100 kg. K 350— árban szállítja
pécsi raktáraiból utánvétellel a

**Pécsi Kereskedelmi és Iparbank R. T.
Áruszállító Pécse.**

5 kgnál kevesebb nem küldhető.

Papirkötetek.

Ellismerő nyilatkozatok.

Nagyobb rendeléseknél engedmény.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya.

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sándora kam se predplate i obznane pošiljaju.

na hrvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Prodajna cjenka je:
Na čelo leto K 10—
Na pol leta 5—
Na četvert leta . . . 2-50
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlasnik:
STRAUSZ SANDOR.

Surađnik:
SRÁY FERENCZ.

Rumunji i rusi su na svakim trontu biti bili.

Naši šeregi su vre u Rumunjskoj. - Veliki ruski zgubički u Bukovini. - Veliki rumunjski zgubički u Dobrudži. - 6000 ruskih zarobljenikov. - Bulgari su prevzeli Konštanza varaša i druge festunge u Dobrudži. - U Francuzkoj nemci napreduju. - Austrijskoga ministarpredsednika su u Beču vumorili.

Kak stojimo na bojnem polju?

(M. J.) Rumunjski šeregi su iztirani iz Erdelja, pak vezda bežju u svoj orsag nazaj. Ostavili su vre i on del karpatskih planinah, koj k Rumunjskoj pripada, ar — kak oni veliju, — ove planine nisu sposobne, da bi se braniti mogli.

To je njihov ministarprezident tomu čalarnomu orsagu na znanje dal. Ve vre i rumunji Boga zoveju na pomoć, ar su v stiski. A predi, gda su nas po pravim ciganjskim načinom vkanili i na nas vdrli, onda nesu zvali gospodina Boga za pomoć, ar su mislili, da budu oni i bez Božje pomoći srećno vojuvali, ali zasigurno i sram jih je bilo Boga za njihovu huncvutariju na pomoć zvali, ar su znali, da lopovom nebude gospodin Bog pomagat.

Naši šeregi su vre gliboku nutri u Rumunjskoj, a rumunji pak bežju do njihovog glavnog varaša Bukaresta, gde naše, nemške, bulgarske i turske šerege počekati hoćeju, pak se tam njim suprotstaviti.

Kak bude i gde bude velika bitka, to još nigdo nemre znati, ali to znamo svi, da bude bitka tam, gde mi hoćemo, da bude. General, stari Hindenburg vre dela svoj plan po noći i po dnevju. Do vezda, kaj je on napravil, je jako dobro bilo. Bude njegov plan proti rumunju takaj svim nam povoljen, ali nepovoljen bude rumunjom.

Za rumunjskoga kralja nigdo nikaj nezna. Gda jim je počelo zlo iti, ov kralj se je negdi skrili, tak se je prestrašil. Poćekajmo malo! Bude došlo vreme, gda bumo pisali od toga, da se rumunjski kralj negdi u Francuzkoj, ili u Englezkoj svojimi prijateljima: s negdašnjim srbskim kraljom, Petarom, s črnogorskim Nikitom i s belgijumskim Albertom karta. To bu lepa kompanija! Kralji bez orsaga i bez naroda!

Rumunji se vezda za kaputa ruskoga cara drži, misleć, da bu mo on pomogel. Ako bi mogel, bi mu on rad pomogel, ali njega pak mi držimo za šinjak i bijemo ga, dok iz svojega, vre jako rezdrapanoga kaputa vun neodbeži.

Rus je s tem hotel pomoći svojemu

poniznomu slugi, rumunju, da je pri Bukovini veliku navalu započel proti našimi šeregi. Misil je, da bude naš prisil na to, da mi svoje čete iz Erdelja odnesemo na ruski front, pak bu onda rumunji rešen svoje nevolje. Ali drugač se je pripetilo. Naše i nemške čete su prevladale ruse, a erdeljske čete su u Erdelju ostale i fest nadvladale rumunjske šerege, tak, kak smo vre rekli, da su rumunji prek granice morali odebžati, tijam do Bukaresta.

Prošli tjeden je pri Dornavatri, pri Stochodni, pri Narejovki, pak pri drugih mestih rus više, kak 6000 zarobljenikov i još više mrtvih, pak okolo 25 mašinastih puških izgubili.

U Dobrudži su se bitke opet počele. General Mackensen je opet igrati počel svojom magjarskom, nemškom, bulgarskom i turskom bandom pod noge rumunjov i njim na pomoć došlim rusom. Čardaš se je vre počel. Mackensen general, predjar bande bude zasigurno tak igral, da budu tancari fest platiti morali.

Najnoviši glasi nam na znanje davaju, da su bulgarski i nemški šeregi 23 ga oktobra vre do Konštanza zvanog varaša došli. Ov varas poljeg Črnomorje leži. Broj zarobljenikov se još nezna. Tuliko se je zeznalo, da su ovdje rumunji 8 stukov i 20 mašinastih puškah izgubili. Bitka dalje traje.

Iz ruskog fronta pak se je zeznalo, da su rusi izvun 6000 polovljenih, 61 oficirov i 39 mašinastih puškah izgubili u Bukovini. Pri Stripi su rusi takaj biti bili. Ovdje je ruski zgubiček 745 zarobljenikov i 8 oficirov.

U Francuzkoj je takaj poslužila sreća nemcom u prošlim tjednu. Na ovim frontu su 200 francuzov polovili i 5 mašinastih puškah odzeli od njih. Boj i ovdje dalje traje.

Svigdi su velike navale bile proti nam, proti nemcu i bulgaru, da se rumunji oslobodiju naše i bulgarske navale. Ali svigdi su izgubili navalu, kak smo to vidli. Rumunji sramotno i bez glave bežju, da nebi u bulgarske ruke došli. K tomu veliki zrok imaju, ar su bez srca i duše klali bulgars-

ke stanovnike, vužigali i rezpustošili stanja u Dobrudži živućim bulgarom. Bulgari zbog toga nedaju pardona onomu rumunju, koj jim u ruke padne.

Taljani su takaj veliku navalu počeli u prošlim tjednu proti našim šeregom, ali bez kakvoga dobička. Nasuprot, oni su biti bili i nikaj od nas nesu mogli odzeti. Vezda su opet u miru, ar moraju svoje mrtve vojnike zakopati, kojih dosta vno go imaju.

Hvalja budi Bogu iz svakog bojnog polja dobre glase čujemo! Samo naj bude i dalje tak, onda budu se naši neprijatelji malo premišljavati počeli, da nam mir ponudiju.

U Beču je jedan izvućeni, ali bez dobre pameti človek dr. Adler političar i urednik novinah oktobra 21-ga u gostioni s revolverom vumoril austrijskoga ministarpredsednika grofa Stürgkha. Ministerpredsednik je ran obeda svojega izvršil u gostionju, gda je k njemu stupil dr. Adler, pak blizo njega mu u obraz strelil triput. Grof se je taki izrušil. Dr. Adlera su taki vlovili i vu rest odegnali. Zakaj je on to napravil, se još nezna. Pri redarstvu je tak zmešan govoril, da je sigurno, da je ov ubojica bez prave pameti. Za grofa Stürgkha je svakomu žal, ar je miren i dubre duše človek bil.

Muž u zebraprsluku.

Tomu je sad preko osamdeset godinah, što se je 19 ga Decembra 1833 ciele Beč uzrujal, nad groznim grabežnim umorstvom. Toga dana su našli 70 godišnju dvorskog vrtlara udovicu Amaliu Kuntner razmrskanom lubanjom u njezinom stanu umorenu. U sobi je bilo sve razbito i razhitano, da se je iz svega moglo zaključiti, da je tu grabežno umorstvo počinjeno. Moglo se je ustanoviti, da je ubojica, koj se je u njezin stan usuljal, njū jednim udarcem u postelji ležeću napal, a kad je onda ona iz postelje skočila, joj je zadal ostale smrtonosne udarce. Ubojito oružje, kojim ju je zatukel, bila je njezina vlastita baltica za kalanje drva.

Viest o srtašnom zločinu se je on hip

po ciele varošu razprostranila i ljudi su od svih stranah vrveli k-kućici zločina.

Policija za ono vrijeme nije bila to, kaj je danas, pak anda svojim zdenim uređovanjem nije niti bila prikladna otkriti takov tajinstveni zločin, kakov je ov bil, najme grabežno umorstvo Amalie Kuntner. U miestu tajnim izvedjivanjem i izpitivanjem iti za tragom zločina, je policija svoju delatnost tako otvoreno razvijala, da joj se je zločinac već iz daleka i mogel vugnuti.

Raznim izpitivanjem u susedstvu se je ipak moglo tuliko saznati, da se je u vrijeme čina nieki mladi čoviek, u večer, okolo stana stare gospe Kuntner okolo šulal. Više ljudih ga je videlo, a svaki je daval drugi opis o njemu, kak to već u takovih prilikah ide. Jedni su rekli, da je golobrađ, drugi, da ima slabu malu bradicu po strani lica. Jedino u tom su se svi slagali i jednako govorili, da je taj neznana imal na sebi sa crno-bielimi pegami prsluk, pak jer je jedan u opisivanju toga prsluka njegove pege prispodobil sa pegami zebre, nazvali su neznana jednostavno »mužom zebra-prsluku.«

Toga muža, ili bolje rekuć toga prsluka je sada policija sa svum svojom moćju okolo iskala, pri svakoj kući izpitivala, jeli tu nestanuje kakov čoviek sa crno-bielo pegavim prslukom, te se je od strane policije osobito pazilo na sve sumnjivce, kakovih po velikih gradovih kakav je Beč, ima dosta.

Prošlo je dva tjedna, i policija je već skoro na pustila to iskanje »muža u zebra-prsluku,« kad na jedan krat nieki čoviek donese na policiju navezak, u kojem je bil crno-bielo pegavi prsluk zamrljavi krvlju. Donositelj je etaj navezak u šikarju Galitziu briega našel, pak jer je o umorstvu starice Kuntner čul, ga je donesel na policiju.

Navarski, da je to našastje kakli blisk dieovalo na ciele stvar. Policija je odmah pretražila žepove prsluka, ali našli nisu u njih nikaj. Sad na jedan krat popipa jedan izpod desnog žepa med podstavom nekaj kakli papir. Podstavu su razporili i našli cedulju, vojnički poziv za einrukovanje u soldačiju, kojim se suster-ski dietić Jožef Müller poziva, da svoju službu u vojski nastupi.

Sada su bili na tragu za ubojicom, cedula med podstavom i žepom prsluka je prepovedala počinitelja, jer sad je bilo sigurno, da je Müller ubojica Kuntnerice, a to dokazuje i krvavi zebra-prsluk.

Policija se odmah stavi u dopisivanje sa vojničkom oblastju i nekoliko dni zatim bude soldat Jožef Müller, 12. infanterie regimente u Brūnu dopeljani u regimentu kancelariju, gde je kraj oberstara i adjutanta auditor sedel, koj ga je točno sve iz pitaval, kako dugo je bil u Beču, kad je iz Beča otšel. Soldat je odgovoril, da je 17 ga decembra došel u Beč, — auditor je znamenito pogledal ona dva officira, — a 19 ga u jutro je odpuloval, za da u pravo vrijeme dospe u Brūnu k regimentu. Na pitanje kaj je od 17 ga do 19 ga u Beču delal, je odgovoril, da je razne krčme pohadjal, da se još malo razveseli, a pri tom je toliko dobra užival, da se je strašno opil. Drugo nezna nikaj. — 19 ga u jutro se je na klupi na Glacii, gde je pijan zaspal, probudil i tu opazil, da mu je netko njegovoga pinkleca sa nekoliko komadah odiće vkral. Na to bude soldat odpeljan i na svoje začudjenje u zatvor stavljen, a dok su njega odveli i

zatvarali, je auditor proti officiom rekel: »To je skroz prefrigani lopov, — kako si je samo liepo odgovore slozil, ali nas ne bude za nos vodil...«

Drugod dana je soldat bil odpremljen u Beč, u lancih sklenjene ruke med četiremi soldati s nabitemi puškami, da niti nije mogel se od presenječenja oddumeti, kako i zakaj je to sve bilo. Medjutim pako već su nadjeni zebra-prsluk poslali u Purkersdorf kraj Beča, te su ga susterskomu mestru Waldmeisteru, kod kojega je Müller za detiča bil, pokazali.

Dakako, da je majstor odmah prepoznal prsluka, kakli vlastitost bivšega njegovoga dietiča Müllera Jožefa. Sad su bili pozvani sviedoci, koji su čovieka sa zebra-prslukom kod Kuntneričinog stana okolo šuljati se videli, u Salzgieskasarnu, gde se je militarski sud obdržaval. Soldat Müller, kojemu su oblekli civilnu odiću i dakako i zebra-prsluk, bude ovak po hodniku mimo njih vodjen i svi su u njem prepoznali onoga sumnjivca od Kuntneričinog stana, kojega su one večeri tamo videli, negledeć na to, da ga je pri prvom saslušanju svaki drugičje opisival. Za nje sve je samo bil mierodavan zebra-prsluk.

Sada anda je izragu vodeći auditor rekel Mülleru u oči, da je on Kuntnericu umoril i porobil. Soldat je dakako niekal strašen čin i tvrdil, da je nekriv i nedužan; ali to mu je doneslo, da su ga sudci za tvrdokornoga zločinca držali, te ga opominjali, da zločin iskreno prizna. Müller se na to nije dal nagovoriti, jer kako i bi, da se sam sebe potvara s čina, kojega nije počinil. Na to ga je militarski sud, radi grabežnog umorstva odsudil na smrt.

Ves satrt i plačući bude odsudjeni u posebnu celicu rešta odveden, gde bi imal ostati do izvršenja odsude, za ono vrijeme tri dana i tri noći; ali on je krvnika pretekkel, pošto se je odmah prve noći na hladnjak obesil.

Od tog vremena su dvie godine prošle. Nitko već niti nije mislil na soldata Jožefa Müllera, kad na jedan krat opet pukne glas po varašu o jednom grabežnem umorstvu. Ov put se je još više i znamenitije o tom govorilo, kak onda pri umorstvu Kuntneričinom, jer ono je bilo počinjeno u predvarašu, kakli na nieki način izvan Beča, ali ovo sada je bilo počinjeno u sredini varaša. Nieki posebnik imenom Rudolf Smözl, koj je b. uvijek sam za sebe, bez ikakovog družtva, te koj je posve sam u svojoj kući stanoval, bil je tomu umorstvu žrtva. Ov put je policija imala više sreće. Počinitelj toga zločina je bil na skoro ulovljen i umorstvo mu je bilo dokazano. Pri njem su našli jednoga vrtlarskoga noža sa osobitom felom črenje iiliti držala. Na pitanje odkuda on ima toga noža, je samo prebledel te je protuslovne odgovore daval. To ga je učinilo sumnjivim, a k tomu su se sietili, da je kod grabežnog umorstva na Kuntnerici pred dvemi godinama, med ostalemi i jedan vrtlarski nož, koj je bil još njezinog pokojnog muža, dvorskog vrtlara, ukradjen. Sad su bili pozvani pred policiju rodjaci pokojne umorene udovice i ovi su prepoznali tog noža kak vlastitost pokojnog vrtlara Kuntnera. Tim je ulovljen dospel u vražje klešče i poslie simo tamo tajenja i laganja je konačno priznal, a bil je to stolarski dietić imenom Kristof Hansel, da je on prije dvie godine počinil ono grabežno umorstvo na

udovici Kuntner. Predočili su mu onoga crno—bielo peganoga prluka i na to je Hansel pripoviedal, da je toga prsluka niekomu pijanomu dečku, koj je na glaciji na jednoj klupi zaspal, sa jednim navezkom skupa ukral, pak jer je njegova samoga odića bila u zločestem redu, je odmah ovu ukradjenu oblekel.

I sad je bilo jasno, da je soldat Müller Jožef prije dvie godine bil nedužen i nekriv na smrt obsudjen. Ali sad već nije bilo moguće to popraviti, jer krivo obsudjeni je već bil mrtav.

Hansela, muža sa zebra-prslukom dostigla je ista sudbina, kak nesretnoga soldata Müllera. I on je bil na smrt obsudjen, ali on se nije sam pogubil, već je bil 16-ga januara 1836 ga javno, na očigled više hiljada ljudih, po tadašnjem krvniku Ivanu Moseru, na galgah obiešen, iiliti kako je u odsudi stalo, koja se je poslie pogubljenja gledajućemu občinstvu diečila »iz života k smrti priveden.«

Em. Kollay.

Bečka tragedia.

Vu bečki Meissl i Schadt zvanim hotelu v nedelju pred poldan s tremi revolverskemi kugljami zaklali su Stürgkh Karolj austrijskoga ministerpredsednika. Plemeniti človek, koj je zadnje vrēme dan i noć delal i trpel za čeli orsag, predi je dušu spustil, kak se je od revolvera dim rezkadel. Od strahovitnoga čina v nedelju opoldan je došel glas vu Budapest i vu veške varaše. Po čeli magjarski zemlji žalost je nastala, jerbo svi dobro znamo, kaj je sve austrijski ministerpredsednik vu ovim strahovitnem boju delal i pretrpel. Jeden krvolok, kojemu se vu zadnjoj minuti pamet s mēšala, dr. Adler, je na smrt strelil ministerpredsednika. Krvolok tak valuje, da je to čisto sam odlučil i nišči drugi nikaj je nē znal od toga. To more biti, jerbo ravno Stürgkh Karolj ministerpredsednik nikomu je nē bil na putu. Od njega niti najveški neprijatelj nemore drugo reći, kak to, da je navēk marljiv i trpljiv političar bil. Njegva smrt vu politici ne bude nikakvu zapreku napravila.

Vu čelim boju sad se je drugoč pripetilo, da su nekoga poleg njegve politike zaklali. Lani vu Parišu, letos pak vu Beču se je to pripetilo. Kakvu politiku je tiral Stürgkh, vidi se iz ovih rečih, koje je pred smrtjom nekoji dan rekel svojim prijateljom. Oktobra 30 ga spunim petdeset sedem let i kad vu petdesetosmu stupim, to mi bude najveške veselje, ako mira budemo mogli sklopiti.

Kad je Adler Frigyes vu hotelu s revolvera na ministerpredsednika strelil, koj je s Ahrenthal baronom pri jednim stolu sedel, Stürgkh se je gori stal i prebledjeni samo toliko je pital:

— Za petram božji, kaj hoćete od mene!

Na pitanje drugoč i tretjiput se je sprozil revolver, Stürgkh se je doli zrušil i više nēje pregovoril. Medtem toga pograbili su krvoloka, koj je mirno rekel:

— Zuam, kaj sam napravil, slobodno me primete. Čisto je miren bil. Adler poleg svojega sročnoga betega niti pri soldati nēje mogel služiti. Kak su ga za ruke držali, revolver i četripit se je sprozil, kuglja je jednoga kelnera i barun Ahrenthala orani-

la. Barnu je prek s tegna odletela kuglja. Branitelji, koji su okolo tretje vure došli na automobilu vu hotel, samo s Ahrenthalom su imali posla, kojega su svezali i vu jeden špital odpelali, gde nekoi tjedni bude ostal.

Kralj poleg krvoloka jednoga najvernešega činovnika je zgubil i ako nebude zločesto vréme, sam bude na sprevod išel.

Poleg austrianskoga zakona smrt čeka Adler Frigyeša, jerbo 134 i 136 paragrafus tak govori, da na smrt treba takvoga odsuditi, koj vu taborskim vremenu nekoga zakole.

Krvolok još se čvrsto drži i pred sudcom, koj ga je izpital zvrho krvoločnosti, tak je govoril, da Strüghk ministerpredsednika politika je na škodu bila Austriji i zato ga je moral skončali.

Mrtvo telo v tork popoldan su vu Mihalj cirkvi posvetili i zatem su vu štajerski Halbenrain spravili, gde Stürgkh grofi svoju obiteljnu kriptu imaju.

Na sprevodu mnogo velikašov je na zračnih bilo, koji su iz Graca zasebnim vlakom se odpelali vu mali varašinec, gde su pokojnoga na vekovečen pokoj deli.

Rekviriranje krumpira.

Sad smo dobili glas, da korman odlučil je rekviriranje krumpira. Ako bi gospodari svojo volno dosta krumpira bili ponudili kormanu, nebi bilo na to došlo da i krumpira rekviriraju. Pokedob još ga mnogo takvih, koji nemoreju ili pak nečeju pre-razmiti vu kakvim vremenu živimo denes i vu kakvim položaju je denes orsag i svi oni koji polje nēmaj, korman je presiljeni bil odrediti rekviriranje krumpira, jerbo drugač nemore soldačiju hraniti i sve one, koji po varaših stanujuju, dakle polje ne obdelavaju.

Rekviracija novembra prvoga se počne i odredba tak govori, da nē samo pri onim se bude rekviriralo, koj ga pova, nego pri svakim, koj ga ima. Svim semena i one svote, koja je potrebna za hižne potreboče samo jedan mali kvantum se bude za živinu ostavil, drugo pak se vkraj bude zelo i to dvē korune faleše, kak je maksimalna čena. Od koga se bude krumpir rekviriral i ako za vremena nebude na najbližesi kolodvor spravil, to se na njegve stroške bude napravilo i k tomu još oštro štrofani bude. Nē samo on krumpir bude se rekviriral, koj je već vuu skopani, nego i on, koj je još more biti vu zemlji.

Rekviracija zato se bude stopram novembra prvoga počela, jerbo korman svakomu hoče još vréme dati, do oktobra zadnjega. Koj do ovoga vremena sam ponudi krumpira kormanu, on od maksimalne čeni dvē korune već dobi od metercanta, dakle od rekvirirane čene četiri korune više. Koj hoče ovu veću čenu dobiti, on se naj žuri prijaviti krumpira do zadnjega oktobra.

Opominamo naše gospodare, da naj svojojvolno ponudiju orsagu krumpira, jerbo puno bolje zideju vun. nego pak već onda, kad rekvirirani bude. Ako to nebudu napravili, itak jim zemejn krumpira i to vu falešu čenu.

Denes orsag presiljeni je celom močjom se pobrinili za svakoga, da jeden nebude gladuval, drugi pak čele dane si terbuha napunjava. Orsag mora pravičen biti, tak za jednoga, kak i za drugoga. Koj pak nebude poslahaal, naj sam sebe krivi, ako

ga kašliga postigne. Denes pak je takov človek niti nē za pomilovati, koj vu ovim teškim položaju neče na pomoč biti orsagu i onim, koji na bojnomo polju toliko trpiju za nas.

Vu ovim teškim vremenu vnoigiput smo opominali svakoga, da naj tak spara za svim, kak najbolje more, ali nekoi tak misliju, da lo je šparanje, ako živiša skrijeju. To nēje šparanje, jerbo koj tak bude šparal i vlovi se, on jako grdo se vudri po koleni. Samo s onim moremo šparati, kaj je za našu potreboču ostavleno, onu si moramo tak razdeliti, da vu nikšnem vremenu nebudemo stradali. Koj drugač bude delal, kak nam odredbe kažeju, on je vrēden, da ga kakti izdajnicu domovine vu kmičnu tamnicu zatvoriju.

Znamo, da vu ovim bojnimo vremenu, koliko odredbi nam je moral poslati ministerium, jerbo samo tak je bil mogučen tulliškne soldačije i toliko siromakov, begun-cov i t d. hraniti. Špot bi bil za naš orsag, ako bi jedni gladuvali morali vu takvim orsagu, gde svega dosta zraste, gde svega dosta se najde. To se samo poleg velikih špekulantov more pripeliti, koji bi se hitro radi obogatili, koji nepremislju, da nēga blagoslova božjega na takvih penezi, koje smo krivično drugomu iz žepa vun zeli.

Vlada već bude gledala i pazila, da svaki poleg odredbih bude živel i koj je pregrešil bude, na veliki špot bude došel.

Dakle i s krumpirom je ravno tak, kak i zrnjem, jerbo krumpira ravno tak nēje smeti skriti, kak i zrneje nēje smeti.

Poleg ove naredbe se naj svaki drži, onda pošten človek bude.

Mackensen preblžava se Csernavodi.

Mackensen generala bolgarske, turske i nemške čete zadobite su Konstanzu i stēm su naj vekši vudarac dali Romaniji. Stēm su presekli onu žitu, koja je čeli život davala Romaniji. Sa Konstanzum rumunji zgubili su najveške morskostajališče, vu ovu postajališče je došlo sve zrnje i ves petroleum. Vu čeli svētoaj trgovini Konstanza varaš jako važen je bil već od negdašnjega vremena. Prek Konstanza je Rusija pomagala Romaniji. Sad su i rusi zgubili ovoga puta i stēm lahko da su zadnje vure došle Romaniji. Vu Konstanzu su vozile ruske ladje stroška i municiju, odovud pak se je vu orsag spravljalo sve. Sad više rusi nebudu mogli vu ovo morskostajališče nikaj pošitati. Ostane jim još Danaj, ali po Dunaju puno nevarneše bude voziti, kak po morju k tomu pak puno menje svega budu mogli rusi vu Romaniju spraviti.

Zvan toga, da su rumunji zgubili najvešne postajališče na morju i na čelim položaju važno je to, da je Mackensen Konstanzu zadobil. Željeznice, koje od svih krajov vu Konstanzu voziju, već su skorom sve nemcom i bulgarcom vu rukah. Najvažnešu željeznicu od Murfatra na izhod su prestupili već i Mackensen generala šerega levo krilo preblžava se Cernavodi. Kak Mackensen ovu liniju zadobi, rumunji nebudu mogli čete, stuke i municiju voziti vu Dobrudžu k tomu pak su zgubiti one važne željeznice, po kojih su rusi hitro mogli na front pomoč poslati, ako je gde velika sila bila.

Kad su pri Nagyszebenu obkolili ruse i rumunje, tako je čeli Erdelj počistil se od

neprijatelja, ravno tak je važna bitka bila za Konstanzu, jerbo stēm su bulgarci taki čelu Dobrudžu zadobil. Na mesto, da bi rumunji prek Dobrudže bili vu Bulgariu vdrli, bulgarci su prek Dobrudže vu Romaniju vdrli.

Od dobрудžke bitke Mir zvane bulgarske novine ovak pišeju:

Tretji bulgarski šereg zadobil je neprijateljskoga centruma pri Kobadinu. Odlučna stvar je to vu čelim boju. S tēm više nesme antant na to misliti, da centralnim orsagom pretrgne puta od Hamburga do Bagdada. Slavne bitke tak su nam poslužile, da Csernavoda Konstanza najvažneša linija je nam vu ruke došla.

Tak Konstanza, kak i Medžidie močen festung nam je vu rukah. Bulgarski narod mirno čeka dojdućnost i naprē zna, da neprijatelja na čeloj liniji nazad budu stisnuli, tijam do Dunaja, gde se vu Črno morje stēče, ili pak prek Dunaja i onda čela negdašnja Dobrudža nazad bude naša.

Za dva mesece potlam, kak je Ferdinand rumunjski kralj tak grdo svoje saveznike izdal, svi rumunjski šeregi na svakim frontu su zbiti i bitke tak vu Karpatih, kak i vu Dobrudži po rumunjskoj zemlji trajaju. Macedonski i rumunjski položaj zmēšal je glavu tak englezom, kak i francuzom. Oni zmirom su mislili, da našu glavnu liniju Konstantinopolj—Sofia—Budapest—Berlin pretrgli budu. Istina pak je sad to, da su centralni orsagi presekli neprijatelju dvē važne linije, jednu pri Kobadinu, drugu pak pred Monasziru.

Da smo tak grdo napokali rumunje, to je naj bolje rusom žal, koji se za Dardanelle i za Konstantinopolj boriju. Ali kak denes položaj stoji vu svētnim boju, rusi slobodno pitaju jeden drugoga, da zakaj još dalje vojujemo?

Na dalje piše Mr, da s Konstanzom ruski baziš je nam vu rukaj. Nekoje čete već dalje napredujeju proti sevr. Vu Macedoniji pak smo vu ovim vremenu zastavili neprijatelja, koj je proti Monasziru veliku ofenzivu započel. Pri Cserna potoku bitke nam su počele služiti. Vu ovih bitkah već i nemške čete su nazočne bile.

Slavna bitka vu Dobrudži veliko veselje je zrokuvala po čeloj Bulgariji. Csernavoda—Konstanza linija još vu mirnim vremenu jako je dobro i močno bila složena i zazidana. Za Rasovo—Tuzla linijom čeli šereg festungov je stalo, najmere pak pri Corgaeanu, Kobadinu i Topraisarnu. Kak je ova linija važna bila, vidi se iz toga, da su prvič širom razbili ruse i rumunje vu Dobrudži, samo na ovoj liniji su mogli postati i od septembra 15 ga su zastavljali ovdj bulgarce vu napredovanju. Velika i krvava bitka je ovdj bila za ovu liniju i ovdj su opet bulgarci skazali, da su puno vučeneši i vitežkeši vojniki, kak su rusi ili pak rumunji.

KAJ JE NOVOGA?

Pesma iz bojišča.

Veseli se junak, gda sunce izhaja,
Ali žalosti se, gda ono zahaja.
Blēd mesec objava, ali junak nespava.

Bajonet na pušku meče,
Pred rusom gizdavu seče,

A nit onda za svu dragu
Pozabiti nikak neće.

Ves vu svojem srecu kipi.
Da bi ovo moglo biti,
Ar on hoće prvi pušku
Svoju sprožiti na musku.

Ar je muska tomu kriva.
Da on nema v srecu mira,
Kud mu hodi, on to nezna,
Njegva grlica povoljna?

Svemoguća Božja ruka,
Ovo sve je tak zavrnila,
Da je v mnogoga goluba
Od grlice rezdružila.

O Marija, draga majka!
Moli svojeg milog sinka,
Da bi njegva desna ruka
Skorom podelila mira.

Minulo je leto krasno,
Rusa bijemo mi strašno,
Prek Karpatov nemre dojtj
I Magjarsku porobiti.

Zadnju krv hoće ztočiti,
Neće mira vučiniti,
A ja nemrem svoju dragu
Još dugi čas ogrliti.

Na bojnom polju.

Zsizsek András
iz Kristófalve.

— **Pri Dornavatri vu Rumunjsku zemlju su vdrti.** Tri orsagi imaju pri Dornavatri granicu. Ovdj su rumunji i rusi moćne pozicije imali, odkud su jih vezda naši i nemški šeregi vu Romaniju pretirali. Naše čete prevzele su rumunjske pozicije i denes već na rumunjskoj zemlji stojiju. Dornavatra, za koju su rumunji tak teško zdihaivali, čista je od neprijatelja.

Kak ruski zarobljeniki povédaju, rusi su oktobra meseca proti Kirlibaba i na čelu karpatsku liniju veliku navalu šteli napraviti. Ov plam su naši vuništili, kad su okolo Kirlibaba velike šerege naskupljali. Rusi ne su ufali navalu započeti, jerbo preveć su jim šerege prerédili, k tomu pak i municija jim menjka.

Pri Dornavatri Lesický ruskoga generala šerega odsekli su od romanov.

— **Talijani straho su za Romaniju.** Jedne glasovitne talijanske novine pišuju, da centralni orsagi vu bližnjim vremenu vu Romaniju budo ulazili. Čeli rumunjski bojni plan spottljivo se je prehitil, Od Romanije vno go više su čekali, ali i to je istina, da samo zbog toga bude Romaniju katastrofa postigla, jerbo Sarraill general prekesno se je genul iz Szalonike. Bratianu opet je silno prosil za pomoć od rusov i ako ne bude za vremena dobil, Rumunji kraj bude. Vu Bukarestu zdvojeno čekaju neprijatelja, koj od tri stranih nepreduje vu Romaniju.

Rumunji vu sili drugo ne su znali, nego Averescu generala, koj je vu Dobrudži zastavil nemce i bulgarce, silno su ga k onomu šeregu poslali, koj je vu Erdelju vdrl i kojega su tak fletno iz Erdelja vun zbili.

Kak se vidi, to sve je već pre kesno za Romaniju, Romania kaštgu postigla bude.

— **Turske čete vu Macedoniji.** Francuzkomu kormanu prejavil je Sarraill, da vu Macedoniju velike turske čete su došle bulgarcom na pomoć. Naj menje sto jezer turčina je vu minućem vremenu iz Azije vu Macedoniju došlo.

— **Rumunji su skončali jedne obćine poglavarstvo.** Vu Gyergyószárhegy obćini, osem obćinskih poglavarov su skončali

rumunji, zalosten dogodjaj ovak se je pripetil:

Vu Gyergyószárhegy obćini Olah Józsi zvanog stanovnika hižu su nastanili rumunjske oficire. Rumunjski oficiri ognja su zakurili vu peći, koja je eksploderala i tri oficiri su mrtvi ostali, tri pak pležerani na lice mesta. Poleg toga osem obćinskih poglavarov su rumunji obesili. Neđužni siromaki zabada v presigali, da nikaj su ne krivi, jerbo oficiri sami su si ovu hižu zebirali. Oktobra petoga v četrek vjetro svi osem su predi grabu morali skopati i za tem su je nećimurno obesili i vu ovu grabu šitali.

— **Vu Konstanzi vnogo zrnja su našli.** Velika dika je bulgarskim šeregom za Konstanzu. Konstanza je najveća romansko morsko postajalište. Vnogo zrnja i petroleuma je ovdj bilo sklajeno, to sve je vezda bulgarcom došlo vu ruke. Sad već nemoreju romani i rusi dalje na sever retirirati, jerbo ako Duna liniju ostaviju, onda više niti ovoga puta nemaju. Černavoda varaša su bulgarci takodjer zavzeli.

— **Antant Romaniju krevi.** Talijanske i sve druge neprijateljske novine tak pišuju, da Romania sama si je kriva svoji nevolji. Romania je samo jedan veliki terh antantu. Romania onda se je pustila vu boj, kad je još za te posel ne bila pripravna, poleg toga su ju na svakim frontu sbili.

Ako je to tak, zakaj su onda antant poslaniki podjednoma hujstrili proti nam i zakaj su Romaniju presilili, da se pred vremenom vu boj spravi. Kad je gde nekakva falanga, onda je navék nešći drugi kriv.

— **Čelo Romaniju obsteremo.** Neutralne novine pišuju, da vu neutralni orsagi svi se dobro smejeju antanta, koj je poleg Romanije na veliki spot došel. Antant je već mislil, da vezda zasegurno vu Konstantinopolj dojde, i da centralni orsagi tak su obkoljeni, da se moraju antantu na milost predati.

Mesto toga pak je vezda Romania vu najveći nevoli i sili. Centralni orsagi opet su skazali sveto, da još su moćni i da još su ne odnemogli, kak je to antant već sdavnja skrical.

Černavodu su već bulgarci zadobili i rusi brćas nebudo mogli bulgarske, nemske i turske šerege zastaviti, da nebi prek Dunaja vdrti. Čelo Romaniju budo centralni orsagi svojemj šeregi obstrli. To je već blizo. Posvedočili su opet centralni šeregi, da još je ne moći je vuništiti i da još jako dalko je to vrme. Bratianu je rekel, da neće pre kesno dojtj, kad Austria-Magjarsko rezdelili bude.

Vezda se je mogel osvedočiti, da on orsag, kojega je on štel rezdeliti, njega i njegvo demovinu je natiral vu najveće zlo. Dakle ne je pre kesno došel, neg preveć rano.

— **1050 osobah se je vtopilo s Gallia ladjom.** Francuzke novine pišuju kuliko vojnika se je potopilo s onami ladjami, koje su nemci na americkanski vodi s torpedom prevrtali. Admiral Hamelin ladjom 55, Calvados ladjum 740, Provence ladjum 1059, Ville de Rouen ladjum 3 i Gallia ladjum 1050, dakle sve skupa 2907 osobah je došlo na dna morja.

S vun toga Caledonia i jedno taborsku ladju su nemske podvodne ladje potopile na Medjuzemelskim morju. Kuliko naroda se je s temi dvemi ladjami vuništilo, to

neznamo, jerbo francuzke novine od toga ne su smeile nikaj pisati. Samo tuliko znamo, da na jedni ladji blizu tri jezero vojnika je bilo.

— **Katastrofa ruskih-romanskih šeregov vu Dobrudži.** Nemska službena prijava samo s nekojemi rećmi nam na glas daje, da su Černavodu zadobili. Važno mesto bulgarski šeregi zadobili, koji su se tak hitro navalili na rumunje, da su ovi ne imali vremena niti braniti se. Nemska prijava tak glasi, da sad ruski-rumunjski šeregi nemaju po željeznicaht nikakov savez. Isbilja oni romanski i ruski šeregi, koje su devetnajstoga sbili, morali su na sever pobećti. Mackensen generala šerega dešno krilo je ove čete vu jako zloćesti položaj natiralo. Od Karamura zvanoga mesta na zapad su se obrnuli turski i bulgarski koleniki i proganjali su pred sobom neprijatelja, med tem toga levo krilo jako je napreduvalo proti Černavodi i odséklo je puta vu Dobrudži ostajućem ruskim i romanskim četam.

Ali budo mogli vujti rumunji i rusi iz Dobrudže, to još neje znati, samo tuliko znamo i vidimo, da jako fletno moraju bežati, ako iz ove mišalovke vun vujti hoćeju, jerbo tijam do Braille nemaju takvoga mesta na Dunaju, gde bi veksi šeregi prek mogli dojtj. Jako teški posel je med Černavodom i Brailom prek Dunaja dojtj. Dakle katastrofalni je položaj onim šeregom, koji su vu Dobrudži ostali.

Doklam Mackensen tak hitro napreduje, Falkenhayn i Arz generala šeregi takodjer dobro napredujeju i zadobili su Vulkan klanjca, na ishodnim kraju pak 82 regiment je opet tak slavno vojuval, da se mo svi čudimo.

— **Romanski soldački minister se je zahvalil.** Iz Bukarešta pišuju, da francuzi i rusi vu romanski šereg same francuzke i ruske oficire su imenuvali i poleg toga čelo rumunjsko vojništvo francuzom i rusom je vu rukah. Pohehdob pak i vu ministeriumu su počeli sami zapovédati, rumunjski soldački minister Bratianu Vintilla zahvalil se je na službi. Vu Bukarestu velike bune su bile.

— **Carp od svojega sina.** Kad su Carpu na glas dati, da mu je sin doh opal, ovak je odgovoril:

— **Dragovolno sem alduval svojega sina za domovinu,** ali tak mislim ov aldiv ravno tak zabada v bude, kak i svi drugi. Puno bolše bi zanas bilo, da bi Romania neutralna bila ostala i nebi bila takvoga aldova potrebuvala od nas.

— **Rusi vettju, da mi budemo zadobilii boja.** Ruski Invalid glasovitne soldačke novine pišuju, da važne bitke su bile vu Dobrudži i da na Balkanu se bude boj prehitil i on bude čeloga svetnoga boja zadobil. koj na Balkanu bude jakši.

Skim vu hujšim položaju je Romanija, s tem menjšo volu ima Rusija napomoć ji iti. Sumarov ruski brigadéroš sam veli, da Romania neje vředna nikakve pomoći, jerbo rumunjska soldačija nikaj ne vala. Srbija je menjša pak je itak duže vremena i puno hrabreše se branila, barem su proti Srbiji vnogo veksi šeregi išli.

— **Napreduvanje vu Romaniji.** Savezni šeregi s jednom oštrom i dugo trajućem bitkom zadobili su Predeala i tam su si moćne postaje napravili. Za Predeala vu prvi liniji magjarski honvédi su se borili i niti spisati ne moći s kakvom veseljom su se navalili na tamošnje rumunje.

Sad savezni šeregi na Predeal se naslanja i odonud napreduje dalje. Kak se čuje ramunji spraznili su Sinaju i Ploestu.

— **Vtrudili su rusi.** Bruszilov general na čelim frontu ofenzivu počel, ali tak velikoga sgubička je imel, da se sad počivati mora. Samo negda—negda počne navalu i ako prva šturma nepostigne svoj cilj, dale već neće svoje vojnike vu segurno smrt pošilati. S toga se vidi, da naše čete opet su moćneše, kak su rusi. Istina, da vezda je antantu najveća sila bila za rusko pomoć i da rusi opet nezmerno ljudstva aldujeju. Bruszilov je posluhno antanta i nezmerno ljudstva je opet alduval. Vu Galiciji sad je mir i samo patrole se negda-negda pograbiju.

— **Turčini vu Perziji.** Za ruse na nitu jednom frontu nejde dobro. Turčini pri Hamadanu jednoga čeloga ruskoga šerega su vuništili i više kozackih regimentov su vlovili. Već su skorom čelo Perzija počistili od rusov, koji na sve kraje su se rezbežali. Pri Sanikala varašu nezmerno svakojačkoga oružja i municije su turčini od rusov zaplenili. Vu centru su tak sbili ruse, da su sve mašinpške turčinom ostavili.

— **Carpov sin je dolí opal na Mogyorós bregu.** Carp bivšega romanskoga minister predsednika sin Carp Aurél lejtnant vu jedni bitki pred nekijim danom na Mogyorós zvanim bregu mrtev je opal doli. Naši su ga s velikom soldačkom paradum pokopali, jerbo njegov otec veliki prijatelj je bil Austria-Magjarski. Mrtvo tělo vu jeden zosebni grob su deli. Na sprevodu je banda igrala i pre grobu jedna paradna kompanija triput je strelila. Na sprevodu su tamošnji generali i drugi oficiri nazočni bili. Otcu su po jednim neutralnim orsagu na glas dali žalosten dogodjaj.

Iz ruskog fronta.

Vu zdravju se jošće
Za vezda nahadjam,
Svojimi pajdaši,
K Bogu se obraćam.

Ponajpredi dajmo
Hvalu dragom Bogu.
Kajsem bil nazočen
Vu bitki i ognju.

Medjimurski sini,
Ki ste smenom ovidi,
Rečimo svi skupaj:
Bog! na pomoć budi!

Da vu vnoгим harcu
Na pomoć mi bil je,
I vnoгим pajdašom
Spasil je življenje.

Da nam nebu zahman
Sve naše toplenje,
Koje domovina
Od nas potrebuje.

Molimo se svi skup
Bogu gospodinu,
Da bi nam občuval
Mitu domovinu.

Odvud, odnud čekam,
Kaj budu dvě leti,
Kak smo mi nazoći
Ruskoj velkoj sili.

Vu kojoj nam vnoгим
Lěpo cvětje cvete,
Koje smo ostavli
Vnogi za navěke.

Koja bi nas rada
Silom vuništila,
Po orsagu našem,
Pravice delila.

Premili domari,
Oci i majčice,
Drage gřičice,
Bratci i sestrice.

Al da to njim nije
Nit ua pamet došla,
Da vitežki sini
Obseli su fronta.

Takaj lěpo cvěte,
Vi đecica mala.
Koji vnogi neste
Svog oca poznala.

Na tom ruskom frontu,
Kak sem i ja ovidi,
Minulo je više,
Kak mesec dvajseti.

Molite se za nje,
Za žive i mrtve,
Božja je to volja,
Zakaj oni trpe.

Na ruskom bojnomoj polju.

Szlamek Ferenc káplár
iz Muraszilvágyá.

GABONA ÁRAK/CIENA ŽITKA

MÉTERMÁZSA	1 METERCENT	K
Buza	Pšenica	41.50
Rozs	Hz	34.—
Arpa	Ječmen	34.—
Zab	Zob	40.—
Kukorica uj	Kuruza suha	36.—
Fehér bab uj	Grah beli	56.—
Sárga bab	Grah žuti	56.—
Vegyes bab	Grah zmešen	56.—
Kendermag	Konopljeno seme	80.—
Lenmag	Len	80.—
Tökmag	Koščice	110.—
Bükköny	Grahorka	40.—

**Háromszobás
lakás**
mellékhelyiségekkel
és udvarral kerestetik.
Cím a kiadóban!

Veliki Bukovecen (Horvátország) levő 2
házamat, külön-külön is eladom. Az egyikben
igen forgalmas kocersma, a másikban vegyes-
kereskedés van.

Írásbeli kérdezősködésemre készséggel vá-
laszok.

Zelinger Károly

Veliki Bukovec, u. p. Mali Bukovec.

Most jelent meg:

ROMÁNIA

részletes, pontos háborús térképe.

Ára 1 K 50 f.

EUROPA

legujabb háborús térképe különféle kiadásban.

Kapható:

Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvkereskedésében Csáktornya.